

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/49/2022
Identifikačné číslo spisu:	2117011627
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2117011627.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 27. júla 2022 v Bratislave v trestnej veci obvineného N. J. pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), § 14 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, o dovolaní obvineného podanom proti rozsudku Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3Tk/1/2017, z 11. septembra 2017 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného N. J. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava na verejnom zasadnutí konanom 11. septembra 2017, o návrhu na schválenie dohody o vine a treste, rozsudkom, sp. zn. 3Tk/1/2017, schválil dohodu o vine a treste z 22. augusta 2017, uzatvorenej medzi prokurátorkou Krajskej prokuratúry v Trnave a obvineným N. J., podľa ktorej bol obvinený uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe, že

dňa 07.03.2017 o cca 05.20 hod. v T., na ulici gen. Z. pred vchodom č. XX čakal na svoju družku O. C. a keď táto vyšla, žiadal ju, aby sa mohol vrátiť späť k nej domov, čo ona odmietla a následne po slovnej hádke v úmysle usmrtiť ju, vytiahol z vrečka bundy nôž s čiernou rukoväťou o dĺžke čepele 10 cm, s ktorým ju 2-krát bodol do oblasti hrudníka a 3-krát do oblasti brucha, čím spôsobil poškodenie O. C. bodnú ranu vľavo v 4. medzirebri bez prieniku do dutiny hrudnej, bodnú ranu na prednej strane hrudníka vpravo v 3. medzirebri, prenikajúcu do hrudnej dutiny, spojenú s pneumothoraxom vpravo s poškodením pľúcneho tkaniva, bodnú ranu v pravom nadbrušku, poškodzujúcu XII. rebro na dolnom okraji, prenikajúcu do dutiny brušnej s poškodením pečene, bodnú ranu v ľavom nadbrušku, prenikajúcu do dutiny brušnej s poškodením povrchovej vrstvy žalúdka, spojené s nahromadením krvi v dutine brušnej, bodnú ranu brušnej steny bez prieniku do dutiny brušnej a ďalších šesť bodnorených rán na ľavom zápästí, ruke a malíčku, ktoré zranenia si vyžadujú dobu práceneschopnosti 8 týždňov.

Za to bol menovanému uložený podľa § 145 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 13 (trinásť) rokov a 4 (štyri) mesiace, pričom na výkon trestu odňatia slobody bol podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 48 ods. 5 Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona súd obvinenému uložil trest prepadnutia veci - nôž s čiernou rukoväťou o dĺžke čepele 10 cm. Podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát. Podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného zákona v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona mu ďalej uložil ochranný dohľad na 2 (dva) roky. Podľa § 73 ods. 2 písm. d), § 74 ods. 1 Trestného zákona tiež ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku súd poškodených s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Obvinený N. J. podal prostredníctvom obhajcu dovolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu].

V dovolaní obvinený namietol:

„Zásada zabezpečenia práva na obhajobu je priamo odvodená z dikcie čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je vyjadrením požiadavky zaručenia zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa vedie trestné stíhanie. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a obsahuje: 1. právo osobnej obhajoby, 2. právo obvineného, resp. obžalovaného požadovať od všetkých orgánov činných v trestnom konaní, aby boli vyjasnené i všetky okolnosti, svedčiace v jeho prospech, 3. právo obvineného, resp. obžalovaného zvoliť si obhajcu, ktorý má právo byť prítomný na všetkých vyšetrovacích úkonoch. V rámci práva na obhajobu má teda obvinený, resp. obžalovaný právo požadovať od orgánov činných v trestnom konaní, aby boli vyjasnené všetky okolnosti svedčiace v jeho prospech. Pri prejednávaní uvedenej veci boli nesprávne posúdené aj tie skutočnosti, že obvinený nepáchal žiadne násilie voči družke, boli len rozídení, a to len dočasne, a teda nebol žiaden úmysel usmrtiť ju. Podstatou dovolacích námietok obvineného je teda tvrdenie, že z jeho strany absentoval úmysel usmrtiť, tento nebol v konaní preukázaný, ale z dôvodu nedostatočnej obhajoby len tvrdný, a teda nedošlo k naplneniu obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu vraždy, a preto skutok uvedený v rozsudku nie je preto správne subsumovaný pod príslušnú skutkovú podstatu. Podľa obvineného uvedený skutok sa mal subsumovať pod ublíženie na zdraví. V spise je uvedené, že začal pod vplyvom opitosti bodat', ale v skutočnosti nebol pod vplyvom alkoholu. Namietam ďalej aj v odôvodnení uvedené, že „v návrhu dohody o vine a treste kvalifikuje ako zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok ...“, nakoľko aj toto môže byť dôvodom porušenia práva na obhajobu“.

Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3Tk/1/2017, z 11. septembra 2017 bol porušený zákon, aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Okresnému súdu Trnava, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka v podstate takto:

„V danom prípade bol napadnutý rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3Tk/1/2017, z 11. septembra 2017 doručený obvinenému ako aj jeho obhajcovi 11. septembra 2017. Obvinený teda dovolanie vo svoj prospech mohol podať v lehote do 11. septembra 2020. Dovolanie obvineného bolo súdu doručené elektronicky 4. apríla 2022, teda po uvedenej lehote.

Vzhľadom na uvedené navrhujem, aby dovolací súd na neverenom zasadnutí uznesením bez preskúmania veci podľa § 382 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol z dôvodu, že bolo podané oneskorene“.

+ + +

Na základe podaného dovolania najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal, či podané dovolanie má všetky obsahové a formálne náležitosti, a či je prípustné a dospel k záveru, že

dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, ako dovolanie podané neoprávnenou osobou.

V súvislosti s dovolaním podaným proti rozsudku, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že dohoda o vine a treste je osobitným druhom konania, ktorý je upravený v siedmej hlave Trestného poriadku. Význam konania o dohode o vine a treste spočíva najmä v tom, že správne vedené a štruktúrované dohody sú prospešné tak pre obvineného, ako aj pre spoločnosť. Podstata tohto inštitútu spočíva v tom, že dochádza k uzavretiu obojstranne výhodnej dohody medzi prokurátorom a obvineným o spôsobe skončenia trestnej veci, pričom táto dohoda následne podlieha schváleniu súdu. Týmto konaním sa obvinený vzdáva práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom na hlavnom pojednávaní a trest mu súd ukladá bez dokazovania viny po tom, ako kladne odpovie na verejnom zasadnutí pred súdom na zákonom taxatívne vymedzené otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 Trestného poriadku pod písmenami a) až j).

Kladnou odpoveďou na otázku uvedenú v ustanovení § 333 ods. 3 písm. j) Trestného poriadku sa obvinený okrem iného vzdáva aj práva podať proti rozsudku o schválení dohody o vine a treste riadny opravný prostriedok (dovolanie).

Najvyšší súd konštatuje, že dovolanie podané obvineným N. J. bolo podané neoprávnenou osobou v zmysle § 382 písm. b) Trestného poriadku z nasledovných dôvodov:

Podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku ak súd dohodu o vine a treste schváli, potvrdí to rozsudkom, ktorý verejne vyhlási. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie, ani dovolanie, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V zmysle § 334 ods. 4 Trestného poriadku možno podať dovolanie aj proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu (súdu prvého stupňa), ktorým bola schválená dohoda o vine a treste. V citovanom zákonnom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému takéto právo prislúcha, a preto je nevyhnutné z ďalších ustanovení Trestného poriadku vyvodiť subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Trestného poriadku), oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku. Ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní, v tomto prípade v prvom rade s ustanovením § 369 ods. 2 Trestného poriadku a tiež s ustanovením § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku.

Podľa § 369 Trestného poriadku

- ods. 1 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1,
- ods. 2 proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok (trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Trestného poriadku, rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Trestného poriadku a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku).

Ustanovenie § 369 ods. 2 Trestného poriadku neoddeliteľne nadväzuje na § 334 ods. 4 Trestného poriadku, pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie -

oprávnené osoby „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Rozširujúci výklad ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku proti rozsudku súdu prvého stupňa, podľa názoru najvyššieho súdu neprichádza do úvahy, a to ani s ohľadom na právo na spravodlivý proces. Prípadne zistená nesprávnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného poriadku.

V predmetnej veci ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania, je ustanovenie § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Tým, že obvinený N. J. uzavrel s prokurátorkou dohodu o vine a treste, ktorá bola schválená súdom, deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch, a preto sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne - podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ktorých sa uzavretím dohody o vine a treste vzdal. V takýchto prípadoch možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako je to uvedené vyššie.

Vzhľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, je síce prípustné podať dovolanie (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku), dovolanie, ale môže podať na podnet príslušného subjektu len minister spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Táto otázka bola vyriešená na zasadnutí trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kde bolo schválené rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/32/2007, z 23. októbra 2007, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2008 pod č. 58, z ktorého vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o schválení návrhu na dohodu prokurátora a obvineného o vine a treste a ktorý nadobudol právoplatnosť vyhlásením, môže podať dovolanie iba minister spravodlivosti z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku.

Najvyšší súd poukazuje aj na novšie rozhodnutie k uvedenej problematike, a to na judikát R 12/2017 zverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Obvinený sa tým, že zákonom predpísaným spôsobom uzavrel dohodu o vine a treste, ktorú súd schválil podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku, okrem iného vzdal aj oprávnenia podať proti rozsudku súdu prvého stupňa riadny opravný prostriedok (odvolanie), v dôsledku čoho stratil aj oprávnenie podať proti takému rozhodnutiu dovolanie, keďže nespĺňa podmienku uvedenú v § 372 ods. 1 Trestného poriadku.

V posudzovanej veci teda obvinený N. J. nie je v zmysle § 369 Trestného poriadku oprávnenou osobou na podanie dovolania.

Najvyšší súd, s poukazom na vyššie uvedené, na neverejnom zasadnutí bez preskúmania veci dovolanie obvineného N. J. podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.